

Examenul național de bacalaureat 2021
Proba E. b)

Limba și literatura turcă maternă

Model

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

BİR EFSANEDİR AMASYA

"Amasya halkı arasında, bilgi sahibi, sözü sohbeti dinlenir, nükteci kimseler çoktur. Kırk türlü armudu, kırmızı kirazı, yedi türlü üzümü, ekmek ayvası olur. Elmasının dünyada eşi yoktur. İçeceklerden güzel kokulu pekmezi, ayva şerbeti vardır ki sıcak havalarda çok faydalıdır. Esnaftan hüner sahibi kişiler çoksa da özellikle terzisi ve hallacı ünlüdür. Berberleri ve helvacıları meşhur sanatkârlardır. Şehir, ırmak kıyısında, dereli tepeli yerlerde bulunduğu için ılık bir havaya sahiptir. Şehrin iki yönünü çeviren dağlar boydan boya bahçeliktir. Evlerin pencereleri, batıya ve kuzeye bakar. Kışları sert olur. Suları ise şehrin ardındaki Ferhad Dağı'ndan gelir. Bu suyu Ferhad getirmiştir. Çevrede 70 kadar gezinti yeri vardır."

17. yüzyılın büyük gezgini Evliya Çelebi, Seyahatname'sinde Amasya'yı böyle anlatıyor. Daha neler söylemiyor ki. Merak ettiniz değil mi? Merakınızı gidermek sizin elinizde. Nasıl mı? Kütüphanelerden ya da başka kaynaklardan Evliya Çelebi'nin Seyahatnamesi'ni bulup okuyabilirsiniz.

Size bir de Amasya efsanesi anlatayım. Osmanlılar devrinde şehzadeler şehri olarak tanınan Amasya'nın suları üzerine anlatılan efsanemiz şöyledir: Çok eski zamanlarda Amasya'nın kenar dağlarında azılı bir ejderha yaşamış. Bu ejderha öyle bildiğimiz ejderhalara benzemezmiş. Gözleri ateş parçası. Ben diyeyim üç başlı, siz deyin yedi başlı. İki kanadının yanında iki tane de yedek kanatları varmış. Ağzında bir dili varmış ki dışarı çıkardığında en az iki metre uzarmış. Önüne gelen canlı cansız her şeyi lüp diye yutarmış.

Günlerden bir gün, Amasya'nın Güllübağlarına akan ırmağın kaynağına bu azılı ejderha oturmuş, şehrin suyunu kesmiş. Susuzluktan bağlar kurumuş toprak çatlamış, insanlar kırılmaya başlamış.

Amasya halkı ejderhayı yok etmenin, onunla başa çıkmanın çaresini aramaya koyulmuş. Bir babayiğit ejderi öldürse diye beklemişler, ama ne mümkün. Düşünüp taşınmışlar ve de çaresini bulmuşlar. Nasıl mı? Ejderhayı çatlatıp öldürmek. Ertesi gün semizce bir katıra iki çuval tuz yükleyip ejderhanın önüne salmışlar. Azılı ejderha, katırı sırtındaki tuz çuvalarıyla birlikte yutuvermiş. Tuz, ejderhanın içini yakmış kavurmuş. Başlamış ırmak suyunu içmeye. İçtikçe şişmiş, şiştikçe içmiş ve sonunda çatlayıp ölmüş. Amasya da ejderhadan kurtulmuş.

Mehmet ÖNDER

Yukarıda verilen metniyi okuyup, sorulara cevap veriniz:

1. Metin hangi edebî türlerini meydana getirir? **(6 puan)**
2. İkinci paragrafı 60 kelimelik bir açıklamada inceleyiniz. Anlatım – anlatıcı ilişkisiyi açıklayınız. **(6 puan)**
3. Metne dayalı Amasya'nın güzelliklerini sıralayınız. **(4 puan)**
4. Metnin edebî türleri ile ilgili açıklamalar yazınız. En az dörder özellik meydana getiriniz. **(8 puan)**
5. Metindeki efsane rolünü belirtiniz. Efsane hangi maksatla kullanılmış? **(6 puan)**

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

Masalların çocuk dünyasındaki rolünü açıklayan 150-300 kelimelik bir kompozisyon oluşturunuz.

Kompozisyonu yazarken:

1. Uygun bir başlık seçmeye; **(5 puan)**
2. Kompozisyon kurallarına uygunluk; **(5 puan)**
3. Konuyla ilgili örnek verme; **(5 puan)**
4. Kelime hazinesi ve ifade zenginliğine; **(5 puan)**
5. Orijinal buluş yapmaya; **(5 puan)**
6. Yazım ve noktalamaya dikkat ediniz. **(5 puan)**

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

Aynur Özdemir universiteyi bitirmiştir ve bir şirkete iş başvurusu yapmak istemektedir. Aynur Özdemir'in özgeçmişini kurallara uygun olarak yazınız.

Özgeçmiş yazarken:

1. Özgeçmişinin kurallarını kullanmaya;	(6 puan)
2. Düzgün cümle kurmaya;	(6 puan)
3. Uygun deliller getirmeye;	(6 puan)
4. Konu bütünlüğüne;	(6 puan)
5. İmla ve noktalamaya dikkat ediniz.	(6 puan)